วินิศวานิชคำฉันท์

วินิศวานิชคำฉันท์

หลวงธรรมาภิมณฑ์ แต่ง

แจกในการพระกฐินพระราชทาน

พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นภาณุพงศ์พิริยเดช

ณวัดสัมพันธวงศ์

พระพุทธศักราช ๒๔๗๐

โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร

อธิบาย

หนังสือคำฉันท์เรื่องต่าง ๆ ที่ได้พบได้อ่านกันอยู่ มักเปนฉันท์โบราณแลแต่งเรื่องชาดกโดยมาก หอพระสมุด ฯ เคยให้พิมพ์ออกไปแล้วหลายเรื่อง หนังสือวินิศวานิชคำฉันท์นี้ ถ้าว่าทางข้างฉันท์ไทย ต้องนับว่าเปนเรื่องอย่างใหม่ ด้วยเอาเนื้อเรื่องลครพูด เมอชันต์ ออฟ เวนิส ของเชกสเปียร์ มาแต่งเปนฉันท์ รองอำมาตย์เอก หลวงธรรมาภิมณฑ์ (ถึก จิตรถึก) แต่งทูลเกล้า ฯ ถวายเมื่อในรัชกาลที่ ๕ เดี๋ยวนี้ตัวผู้แต่งก็ยังมีชีวิตอยู่ กรรมการหอพระสมุด ฯ เห็นว่า หลวงธรรมาภิมณฑ์ก็เปนกวีที่มีชื่ออยู่ในสมัยหนึ่ง สมควรจะพิมพ์ให้ปรากฏแพร่หลาย เพื่อกวีจะได้อ่านแลสอบกับฉันท์เก่า ๆ ว่าสำนวนแปลกเปลี่ยนกันอย่างไร จึงได้อนุญาตให้พิมพ์ไปครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙ ปรากฏว่ามีผู้พอใจอยู่ ฉบับที่พิมพ์ครั้งแรกก็หายากอยู่แล้ว จึงอนุญาตให้พิมพ์ในสมุดเล่มนี้เปนครั้งที่ ๒ หวังใจว่าผู้อ่านจะพอใจทั่วกัน.

วินิศวานิชคำฉันท์

หลวงธรรมาภิมณฑ์แต่ง

๑๕
◉ กฤษดาญชลีกรประนต ทศนัขนมัสการ
แทยบาทชิเนนทวรญาณ สุวิมุตติเชษฐา
◉ ผู้ตรัสรู้คุณอนุต ตระวิสุทธิสัมมา
สัมพุทธองคอรหา ธิมเหสิโนดร
◉ นบอุตตมางควรธรร มะมหันต์คุณากร
อันองค์บรมชินวร ธดำรัสสดวกดี
◉ ล้วนเลิศณโลกยวิสัย ฐวิสุทธิราษี
เผยโมกข์อมัตยวิถี ทิพห้องสุขารมณ์
◉ น้อมหมู่มหาคณชิเนา รสสังวโรดม
ด้วยศีละทิฏฐิกะภิรม ยะประเสริฐพิเศษสรรพ์
◉ เคารพพระรัตนวรา คุณสาธุรำพรรณ
ทั้งสามประสิทธิ์สฤษดิสรร พอเนกอุดมมาน
◉ สรวมสรวงครพวิสุทธิเท วนภาพคุโณฬาร
บำบวงวิสิษฐ์สระสการ อุปบัติเทพา

๏ ทั่วแมนพิมานพิมลสิท ธิมหิทธิศักดา
ขสรวงสถานทิพยสา กลภูมิรมย์ขาล
๏ เคารพภิวาทนิยน้อม คุณบูรพาจารย์
ก่อเกื้อสกนธบริหาร คุณล้ำสุขุมไข
๏ กรายเกล้าถวายกรบังคม บรมยาทธิเบศร์ไท
ขอมภพจุฑาดลมไห ศุริเยศร์สยามินทร์
๏ กรุงเทพมหาวรนคร อมรรัตนโกสินทร์
เกริกเกียรติขจรปรถพิน คุณบ่กศิราประชา
๏ ร่มรื่นสราญรมยสุข สิริทุกประเทศสา
ทรด้วยพระราชกรุณา คุณพ้นจะรำพรรณ
๏ สรวมสิ่งพิเศษศุภประนอม สิริพร้อมพิบูลย์สรรพ์
ไตรรัตนาทิคุณอัน อดิเรกะจำนอง
๏ สรวมสิ่งเกษมสุขสวัส ดิพิพัฑฒสมพอง
จงมีณข้าบทลออง จะนิพนธ์ประพันธ์ฉันท์
๏ โดยในดำนานวินิศวา นิชสาระรำพรรณ

ด้วยมิตรเสมอกมลสรร พนุเคราะหฤร้างแรม

๏ เดิมเชกสเปียประดิฐบท ลครแล้วและชาลส์แลมบ์
กลั่นกล่าวสำเนานิคมแนม นิติอย่างนิยายมี

๏ ร่ำปางนิทานบุรุษสอง ชนชาติอิตาลี
เนาในประเทศวินิศศรี ชลเขตรภารา

๏ บัสสานิโอบำญัตินาม กรแจ้งสมัญญา
เนื่องเชื้อณวงศคณนา นุตระกูลมหาศาล

๏ แอนตอนนิโอบุรุษหนึ่ง บริบูรณ์ศฤงคาร
พานิชตระกูลวิบุลการ กิจกอบณค้าขาย

๏ ทั้งสองเสมอกมลรัก ยสมัคสมานหมาย
เปนอรรคุดมปิยสหาย บมิห่างมิหันเหิน

๏ แม้ใครและใครผิวประสงค์ ธุระไรบแรมเมิน
รับภารผดุงกิจเจริญ ก็สฤทธิ์ประสงค์สม

๏ สองนายบหน่ายหทัยกัน กลนี้ก็นานนม
ทุกข์สุขสโมสรภิรม ยะบร้างระคางเคือง

๏ บัสสานิโอจิตรชนิด บมิคิดจะแปลนเปลือง
ฟูมฟายและจ่ายธนะก็เนือง นิจอยู่บรู้ออม

๏ ขาดขัดก็เคยมิตรสิเน หก็ช่วยพยุงยอม
ยิ้มใช้เฉลี่ยธนะถนอม ดุจนื้อเนกนาน
๏ ภายหลังและเพื่อนธุระจรน ตก็ยลยุพาพาล
เศรษฐีธิดาดรุณมาลย์ กลพิศก็พิสมัย
๏ เนาเบละมอนตำบลแต่ วินิศกรุงบแกลนไกล
นามนางนิยมยุพดไนย วรนุชปอเทีย
๏ บิดาและมารดรพธู ชีวสองก็สูญเสีย
นางนั้นก็ครองคฤหเจีย รพิทักษ์ธนานันต์
๏ สมบัติสมบุรณพัส ดุติเรกครามครัน
มั่งคั่งสุโภคยะมหัน ตะพิพัฒนเนื่องนอง
๏ บัสสานิโอทฤษฎี นุชพักตรลำยอง
สบตาก็เตือนกมลปอง ปดิพัทธ์ยุพาพงศ์
๏ แอบเอื้อนกระแอมกลแสดง กิติศัพทโดยจง
นางนั้นเสนาะสรอนง คก็เหลือบชำเลืองแล
๏ เนตรนางก็ต้องบุรุษไน ยนะดูกระดากแด
ปลื้มปลายมโนนุชก็แปร มุขม่อยชม้อยเมียง

◎ ต่างคนก็ต่างกมลมี　　พิศวาสภิรมย์เรียง
อาไลยตระลึงประวัติเพียง　　ประดิพัทธแก่กัน
◎ ปางสองคนองมนะกำหนด　　อุระกริ่มเกษมสันต์
เกื้อกามตระอรกระอุนิรันต์　　รสรักบเว้นวาง
◎ ปัสสานิโอนิจคนึ่ง　　นุชจินตนานาง
เช้าค่ำก็ร่ำกมลหมาง　　บมิว่างระหว่างทวี
◎ จักสู่สโมสรสมร　　มิตรโดยประเพณี
ทุนรอนก็หย่อนธนะและมี　　ก็บเพียงบพอการ
◎ เพราะก่อนสิเคยมหะธโน　　ดมมากมหาศาล
จับจ่ายจะใช้นฤประมาณ　　บมิยั้งประหยัดตน
◎ คราวต้องประสงคกิจมี　　ธุระแท้ก็ถึงจน
ทรัพย์น้อยก็ถอยผลจะยล　　นี่ก็ยิ่งจะยากไฉน
◎ อึดอัดกระอุอุระตระหนัก　　ก็ประดักประเดิดใจ
ตนทอดก็กอดอุระพิไร　　กรพาดนลาตตรอง
◎ ลุกนั่งละลังนิทรละล้า　　ก็พะว้าพะวังหมอง
กอดเข่าซะเซานยนะสอง　　ก็ระริบกระปริบปรอย

๏ ยิ่งคิดก็ยิ่งทุมะนะอา ดุระเล่หลาญูลอย
ฝืนทุกข์ถวิลมนัสถอย จิ์ตรนึกคนึงยล

๏ หวนถึงสหายชนมร่วม สุขทุกข์ณเดิมดล
อนึ่งเพื่อนก็พออุดมธน ผิวคงจะสมปอง

๏ ตรึกกริ่มกระหยิ่มกมลจิน ตนะแสนจะสมพอง
พลางจากสถานจรจำนอง ทุระคมนะมรรคา

๏ ถั่นถึงสำนักฆ์ยสหาย พิศเพื่อนสิเนหา
นั่งพลางและทางพจนปรา รภโดยณไมตรี

๏ แอนตอนนิโอทศนมิตร มลพักตรเผือดศรี
จึงเอื้อนสุสุนทรวะจี อนุสนธิปราไส

๏ อ้าดุระท่านฆ์ยสิเน หสหายเสมอใจ
เนิ่นแล้วณเราขจรไป ธุระสนทนานาน

๏ เออเพื่อนก็วัฒนเจริญ สุขทุกข์เกษมสานต์
โรคไภยพิยากพิยัติการ ผิวฤๅสบายกาย

๏ เปนไรณพักตรพิศเผือด ดุจเดือดฤดีดาย
ฤๅว่าพยาธิยสบาย ผิวเขียนสกนธิผลาญ

๏ เพรงเราสิเคยทศนะกัน กลั้นก็ชื่นบาน
ปราไสสำรวลสุรสำราญ จิตรแสนจะสาทร
๏ คายนี้ไฉนบี่ยสหาย พิศผิดสโมสร
ฉันใดแสดงวจนกร ธุระโดยคดีมี
๏ บัสสานิโอสรสดับ มิตรภาวะยินดี
ไต่ถามแถลงยุบลมี มธุรสภิปรายเปรย
๏ จึ่งเอื้อนวรารสนิพนธ์ ดุระเพื่อนสหายเอ๋ย
โรคไภยพยาธิก็เสบย บมิเบี่ยดมิเบี่ยนตน
๏ แต่ตูระทมมนัสตรอม อุระกรมทุเรศรน
เหตุนี้ยควรกิจนิพนธ์ ก็จะจำขจายแจง
๏ อ้าอ้าสหายกิจอะไร ธุระใดบควรแหนง
เชิญเผยเฉลยกิจแสดง ขณะนี้ฤควรอำ
๏ บัสสานิโอยุบลพึ่ง พจนาดถ์สนองคำ
ตอบตามคดีกมลดำ ริหเพื่อประสงค์ตน
๏ อ้าขอบมโนมนัสด้วย อนุญานิยมยล
เหตุเราจะร่วมนุชวิมล ฆมรสูพธูครอง

๏ เศรษฐีธิดาดรุณพริ้ม　ปติพัทธ์ภิเษกสอง
แต่เราสิขัดธนะก็ตรอง　กิจตรอมฤดีดาล
๏ มุ่งมานิหวังกมลภา　ระณทรัพย์ประกอบการ
สามพันตำลึงรชฎะวาน　มิตรช่วยอำนวยหนุน
๏ แม้เสร็จสโมสรประสง　คจะส่งบเสื่อมสูญ
ท่านจงจำนงคุณนุกูล　อนุเคราะหโดยหวัง
๏ แอนตอนนิโอสุตะคดี　มิตรแจ้งแสดงดัง
นั้นแน่ตระหนักยุบลพึ่ง　สิก็กล่าวคดีพลาง
๏ อ้ออ่อฉนั้นฤนะสหาย　บมิควรระคางหมาง
ท่านคงจะสมกมลวาง　ธุระเราจะรับภาร
๏ ใจเพื่อนสิเปนชนนุเคราะห์　มิตรญาติเจือจาน
แม้ใครจะมิธุระประการ　กิจใดบดูดาย
๏ คราวนั้นพเอิญสมยจวบ　ธนะขัดนิมากมาย
กำปั่นก็ไปนิวตะขาย　จรค้าบมาดล
๏ หากถึงกระนั้นก็บสลัด　มิตรพึ่งก็ขวายขวน

เราคงจะช่วยพวะพวน　ธุระกว่าจะเสร็จการ

๏ บัสสานีโอขณะสดับ ธุระเพื่อนจะเปนภาร
เปรมปรีดิ์ทวีมนะสราญ จิตรสมเกษมใจ ฯะ

๑๖ แอนตอนนีโอปราไส เสร็จแล้วทันใด
ก็รีบจรลขวนหา

๏ มีชายแก่หนึ่งคือตา ไชล็อกนามปรา
กฎในวินิศธานี

๏ เปนคนชาติยิวไม่มี เผื่อแผ่อารี
แก่ใครแลใครจนคน

๏ เพื่อนบ้านร้านถิ่นแถวถนน ใกล้ไกลทุกตน
ชวนกันเกลียดชังทั้งผอง

๏ แกตระหนี่เหนียวเงินทอง ทรัพย์สินสิ่งของ
คิดซ่อนคิดเก็บเกียจกัน

๏ กู้เงินกู้ทรัพย์นับวัน ดอกเบี้ยกรมธรรม์
คอยถามคอยทวงห่วงหา

๏ คิดเกินพิกัดอัตรา เรียกแรงหนักหนา
ไม่ทิ้งให้ว่างค้างเดือน

◎ เจ้าหนี้ทั้งหลายไข่เหมือน แกคอยตักเตือน
ผู้คนจึงเกลียดเสียดสี
◎ แอนตอนนี้โออารี ชาวชนยินดี
ก็รักก็ใคร่ไปมา
◎ เช่นแอนตอนนี้โอตา ไซล็อกซรา
รังเกียจรังกลจนตาย
◎ เพราะเปนผู้ใจง่ายดาย ใช้ทรัพย์ฟูมฟาย
ใครกู้ไข่คิดดอกดวง
◎ เปนที่ชนชอบทั้งปวง เพื่อนไข่แหนหวง
เพื่อความเอ็นดูแก่กัน
◎ แอนตอนนี้โอคนสรร เสริญชอบชวนกัน
ไปกู้ไปยืมใช้ชุม
◎ ต้นเงินดอกเบี้ยเก็บกุม ไข่เรียกแรงรุม
ย่อมหย่อนประหยัดอัตรา
◎ ติเตียนไซล็อกหนักหนา คราวนั้นเวลา
แอนตอนนี้โอขัดสน

๏ จำใจไปโดยร้อนรน ทันใดก็ดล
สำนักไซล็อกด้วยพลัน

๏ คำนับจับมือสั่นกัน ตามธรรมเนียมบรร
ดาเพศประเทศนับถือ

๏ ปราไสสนทนาหารือ โดยเยี่ยงอย่างคือ
เพื่อนบ้านสนิทชิดเรียง

๏ แอนตอนนิโออายเอียง เอื้อนอรรถเลี่ยบเคียง
อ้อนวอนไซล็อกออกความ

๏ ทางจริงทางเล่นเลียมลาม วิงวอนงอนงาม
ทุกคำทุกข้อพอพึง

๏ จำอดจำเอื้อนอรรถหวัง บอกบกำบัง
ยุบลเหตุเจตนา

๏ ขอท่านไซล็อกจงปรา นีเราสักครา
สงเคราะห์ให้สมสิ่งคนึง

๏ หวังมายืมทรัพย์ท่านถึง สามพันตำลึง
ดอกเบี้ยจะเสียส่งพลัน

๏ เราไม่ให้เนิ่นเกินวัน โดยคำเราสัญ
ญาไว้จึงได้เมตตา

๏ ไชล็อกได้ฟังวาจา สำเนียกจินตนา
คนึงคเนเล่ห์กล

๏ แอนตอนนิโอใช่คน ยากแคลนขัดสน
คราวนี้ตกอับทรัพย์สิน

๏ แต่ก่อนเคยค่อนติฉิน ยกโทษขึ้นนิน
ทาเราทุกสิ่งนานา

๏ ทีนี้เราจักมายา ให้สมปรารถนา
ก็ทำปราไสใจดี

๏ กล่าวแกล้งแต่งคำทำที เหมือนมิปรานี
แอนตอนนิโอหนักหนา

๏ เราจักสงเคราะห์โดยปรา รภท่านปรารถนา
ฤๅห่อนให้ร้อนรำคาญ

๏ ดอกปลายไม่หวังต้องการ ขอแต่ปฏิญาณ
หนังสือสำคัญสัญญา

๏ ต้องมีไว้ตามธรรมดา พอกันนินทา
แก่คนทั้งหลายภายหลัง
๏ แอนตอนนิโอได้ฟัง ไซล็อกว่าดัง
นั้นแล้วก็ยอมสัญญา
๏ ใจความตามแต่เจตนา ล้วนเล่ห์มายา
เหมือนคำพูดเล่นเช่นกัน
๏ แม้ถึงกำหนดเดือนวัน ทรัพย์ถ้วนสามพัน
ตำลึงไม่ให้โดยจง
๏ ยอมให้เชือดเนื้อเถือลง แปดตำลึงคง
คิดค่าคแนนแทนทรัพย์
๏ ครั้นแล้วตาไซล็อกนับ เงินให้เสร็จสรรพ
จึงทำสัญญาโดยไว
๏ แอนตอนนิโอดีใจ ได้ทรัพย์แล้วไป
ให้แก่สหายฤๅนาน ฯะ
๒๘
๏ บัสสานิโอ ได้ทรัพย์สโม สรรีบจัดการ
วิวาหมงคล พวกพลบริพาร รถม้าอาหาร
เครื่องตกแต่งตน

๏ เสื้อไหมหมวกทอง กางเกงลำยอง เข็มขัดรัดสกนธ์
เพ็ชรพลอยพรายพริ้ม ทับทิมโกมล มรกฎสดสน
สร้อยสายนาฬิกา
๏ บัสสานิโอ ได้ครัดเตียโน หนึ่งทนายพา
เป็นพวกหนุ่มเดิน เชื้อเชิญกันมา ได้ฤกษ์เบิกพา
พรรคเพื่อนเตือนจร
๏ จากกรุงวินิศ ตรงไปสู่ทิศ ตำบลเบลมอน
จึ่งหาที่พัก สำนักเนานอน เริงร่าสาทร
สุขเกษมเปรมใจ
๏ ชนชาวบ้านนั้น ไม่คิดเดียดฉัน ด้วยกิจกลไฉน
พูดจาพากัน เหมาะมั่นเข้าใจ ไม่คิดสงไสย
สรรเสริญพาที
๏ บัสสานิโอ มีทรัพย์มากโข เป็นอรรคเศรษฐี
เชื้อพงศ์ประยูร ตระกูลผู้ดี เทือกแถวแนวมี
มั่งคั่งโภไคย
๏ ครั้นแล้วมิช้า จึ่งแต่งพฤฒา ผู้เฒ่าเข้าไป
ขอนางปอเทีย เยี่ยยอมพร้อมใจ นางนั้นรักใคร่
นัดมงคลการ ฯะ

๑๑
๏ บัสสานิโอสดับ สรศัพท์สิเน่ห์สาร
ดังได้พิมานปาน ทิพรสภิรมย์ชม
๏ แสนสาทราไลย นุชในมโนรมย์
คำนึงคเนชม อรเชื่อยเชื่อวัน
๏ ทราบสิ้นรหัสอัต ถสนัดเสน่ห์สรรพ์
จินดาฤดีพลัน จะแสดงคดีตน
๏ พรรเอิญสมัยวัน จรจวบสดวกดล
ยลนางพอว่างคน ขมิผู้จะอยู่เคียง
๏ ทันใดก็ดุ่มด้อม และคะค้อมคำนับเมียง
สาวสบกระซิกเสียง ก็ปราไสกระซี้สรวล
๏ บัสสานิโอแสร้ง กลโศกบยิ้มยวน
ไขสารสนองนวล สุจริตฤดีดล
๏ ใดอายจะขี้ดอาย ผิวอำสมรมล
ทินนั้นจะข้องคน ครหาฤเหือดหาย
๏ แม้ไม่แสดงสัต ยก็เล่หอวายถวาย
เขาคงจะท้วงทาย ดุจเรานิหลอกลวง

๏ คิดแล้วแถลงคำ　　ขมิอำคดีดวง
ใจจริงยุบลปวง　　สุจริตภิรมย์วอน
๏ อ้าดูระทรามบัง　　อรมิตรสายสมร
เจียนใจจะขาดรอน　　ผิวอายก็อายครัน
๏ แดเดียวกระเดี่ยวเด็ด　　นฤเท็จประทุษฐ์ฉัน
ไดเลยเฉลยสรร　　พประถมพาที
๏ เรียมจักผจงจิตร　　สุจริตณไมตรี
แม้แม่จะปรานี　　อนุเคราะหครองใจ
๏ ควรอ้ำคดีอำ　　ผิวจำคดีได
อ้าแม่ฤควรไข　　อนุสนธิสัจจา
๏ อนึ่งในมโนอัต　　ตมะขัดก็แสนสา
หัสจนกมลปรา　　รภรักฤอำพราง
๏ มีแต่ตระกูลพูล　　พละทรัพย์ขัดขวาง
ผ่าฝากชีวาวาง　　นุชเดียวผดุงเทียม
๏ เชิญโฉมเฉลาลัก　　ยณเกือกรุญเรียม
กิจนี้แขนงเหนียม　　นฤหน่ายขนางใจ

๏ ปอเทียสดับถ้อย มฤฐูแถลงไข
ปรานีสิเน่ห์ใน ยประโลมกำลูนถวิล

๏ สงสารประสานสง เคราะหโดยนิยมยิน
ดีด้วยภิรมย์จิน ตนะแน่ฤแหนงความ

๏ ยลแท้ฤไทยสัตย์ สุจริตเจริญงาม
ควรคู่พฐูตาม ยริรักษ์ภิรมย์ครอง

๏ พลางยิ้มสยายพจน์ มธุรสสนองสอง
สัจจานุสัจจอง สุจริตเจริญรมย์

๏ ขอบจิตรผจงตรง ศุภพงศ์สูงสม
ตนถ่อมถนอมชม กิริยาสุพาที

๏ ควรปองสนองแทน คุณสัจจไมตรี
สมบัติพิบูลย์มี สิริทรัพยโภไคย

๏ ตนตูประกาสิต สุจริตมโนใน
สิ่งสรรพใดใด สฤษดิ์ถ้วนสถานเนา

๏ แม้ท่านประสงค์จง จิตรโดยสดวกเดา
ตัวเราจะมอบเรา ผิวเราบห่วงหวง

๏ นายเดียวดนูมา ธนะหาอนาถทรวง
อย่าดาลกระมลดวง ธุระร้อนทุรนราย
๏ เพลินพลางสนองสุน ทรไนยนาชาย
ชำลักชำเลืองอาย ก็ชม้อยชเมียงทิ
๏ จึ่งถอดประวิตรวง นพคุณจรูญศริ
จากอังคุลีปริ ดิฤดี่ประดลปอง
๏ เปนเครื่องสำเหนียกใน หฤไทยพธูจอง
ยิ้มโอยฐลำยอง ก็ยะยับยะยวนยล
๏ ขัสสานิโอรับ สุประวิตรประวัติมน
กามาพิรากล ก็ทวิถวิลใจ
๏ เพิ่มรักภิรมย์พูล ประดิพัทธ์กำหนัดใน
แน่งนางตระอรไข พจนาดถสาทร
๏ สองสบสิเน่ห์บัน สจกันนิรันดร
กำหนดสยุมพร ศุภวารมงคล ฯะ
๑๖ ขัดครัตเตียโนจรดล โดยนายตนยล
เนริสส์ครุณนาริ่

◎ สาวใช้ป้อเทื่ยสวยศรี   รูปร่างนางดี
ลำอางสอาดผาดตา

◎ ต่างตนต่างยลไปมา   เกิดก่อเสนหา
ละห้อยละเหี่ยเคลียกัน

◎ ร่วมเพื่อนร่วมพูดพัวพัน   จงใจใฝ่ฝัน
ประสงค์ประสานฤดี

◎ ยินยอมพร้อมใจไมตรี   กำหนดดีถี
วิวาหฤกษ์โดยดล

◎ ร่วมหวังร่วมวารมงคล   กับนายแห่งตน
เปนการตกลงตรงกัน

◎ สองนายสองนางต่างบรร   เทิงใจจำนรร
ฐาพร้องคดีซ์สรวล

◎ เริงรื่นชื่นแช่มชมชวน   เปรมปรีดิ์ยิยวน
อารมณ์กระสันหรรยา

◎ ครานั้นสองนายสองนา   ริรอเวลา
มงคลกิจแห่งกัน

๏ บัสสานิโอในวัน   เดียวนั้นโดยพลัน
พอรับหนังสือจดหมาย
๏ แอนตอนนิโอสหาย   บอกข่าวเรื่องราย
กำปั่นไปค้าคลาสูญ
๏ พยุใหญ่ซัดพัดพูล   คลื่นซ้ำน้ำหนุน
ก็แตกในกลางคงคา
๏ อนึ่งเล่าหนังสือสัญญา   ใช้เงินให้ตา
ไซล๊อกก็เกินกำหนด
๏ ทีนี้เนื้อเราคงหมด   ชีวงค์ปลงปลด
เหมือนคำที่ทำสัญญา
๏ อ่านสารทราบแล้วบัสสา   นิโอพักตรา
ก็เศร้าสลดทันที
๏ ส่วนโฉมปอเทียทฤษฎี   พักตร์ผ่องเผือดศรี
ก็ถามยุบลทันใด
๏ เธอเหตุนี้นายเปนไฉน   ทุกข์ดลกลใด

มาเบียนพิบากฤๅเสบย

๏ ฤๅคนึงถึงถิ่นที่เคย ลืมลามาเลย
กำหนดนิราสเรือนรมย์

๏ กล่าวพลางยิ้มพลางค้อนคม เนตรน้องสองสม
สองสายประสบสบศรี

๏ บัสสานิโอจึ่งมี คำตอบคดี
แสดงแต่ต้นจนปลาย

๏ ปอเทียทราบสารบรรยาย ยิ้มเยื้อนแย้มพราย
พลางปลอบแลตอบวาจา

๏ อ้าท่านเหตุนั้นอย่าอา ดูรเรารับภา
ระโดยนิยมสมใจ

๏ บัสสานิโอยินใน คำนางปราไส
ก็สร่างระทดโทรมทรวง

๏ ผ่อนทุกข์ปลุกปลื้มแดดวง ยิ้มแย้มยวนยวง
บรรเทิงภิรมย์สมพอง

๏ คายนั้นถึงวันเศกสอง วิวาห์โดยปอง
มงคลฤกษ์รมยา

๏ พร้อมญาติพร้อมวงศ์พงศา ผู้คนคณนา
อเนกอนันต์เนืองนอง

๏ หนุ่มสาวเถ้าแก่ก่ายกอง หญิงชายรายรอง
ทั้งเด็กผู้ใหญ่อึงอล

๏ เปนการสยุมพรมงคล ตึกหอห้องบน
ก็แต่งไว้ขบครบครัน

๏ เตียงตู้เครื่องตั้งฉากกัน ม่านมุ้งหมอนบรร
จถูรณ์ที่นอนรจนา

๏ เครื่องแย้งน้ำมันคันธา มาไลยมาลา
ก็ห้อยก็หอมหึ่นหวน

๏ กุหลาบตระหลบอบอวล จวนเวลาจวน
ตระวันจรัลรอนไคล

๏ เถ้าแก่นำนางครรไล สู่หอห้องใน
ก็มอบอำนวยอวยพร ฯะ

๑๒

๏ ศุภฤกษ์ปรมา สิริอายุบวร
จตุพิธชยพร ฉวิมางสวรา

๏ นฤทุกข์นฤโศก　　นฤโรคจรคลา
สุขเสพยสถา　　พรพูลธนะผล

๏ สมะโภคะสโม　　สรมงคลดล
อุตมางควิมล　　พิริยิ่งชนมา

๏ วรสิ่งจะประสงค์　　สฤษดิ์จงมนสา
สิริพัฒนภา　　รภิโยตมพร ๚ะ

๑๑ ๏ ขัสสานิโอครัน　　สุริยันนิราสจร
เลี้ยวลับยุคันธร　　ศศิแจ่มโพยมมาลย์

๏ แนบนุชสนิทชม　　อภิรมย์ตระกองกาน
ดาดวงสุดาปาน　　รสทิพย์ประเทืองทรวง

๏ เชยชื่นกระหึ่นหน　　สุวคนธเพ็ญพวง
โคมดาดพิดานดวง　　ก็กระจ่างกระจกสี

๏ ขาวเหลืองและขาบแสง　　นิลรัตนโรจี
สอดสายประกายมี　　ชวลิตลออตา

๏ แพร้วพร่างสว่างสิ　　อดินบ่ระดับดา

มารุตกระพือพา　　ก็ระเรื่อยฉะเฉื่อยเย็น

๏ กามาสโมสร　　รสอรฤดีเปน
สุขสองเกษมเอน　　ดุระสองเกษมศรี
๏ ร่วมฤกษร่วมมง　　คลจงสวัสดี
เชยชมภิรมย์มี　　มนะโดยดรุณรมย์
๏ เสร็จสมภิเษกสอง　　ก็ตระกองตระการชม
มาลีละเวงลม　　ก็ชำลักลอองขจาย
๏ บัสสานิโอเอื้อน　　สุรโดยอุบายชาย
นางแอบประเอียงอาย　　นยะเนตรชม้อยมัน
๏ ปลอยโลมตระโบมจุม　　พิตะพักตรปรางพรรณ
ยิ้มยวนกระสรวลสันต์　　ก็กระสับกระส่ายสม
๏ อาลิงคกรกุม　　ยุคพุ่มประทุมชม
นารีบุรุษรม　　ยพิไรพิรากวน
๏ ขวยเขินระคายคม　　ผิวชมณชายชวน
ชื่นชอบกระบวนนวล　　กลนิก็แหนงที
๏ เชิงชวนฉลาดลอง　　ณละยองละเมงมี
มายาและนารี　　ผิก็รู้ระหัสชม

๏ ดุจดวงผกาเก สรพึ่งจะพานลม
คราเดียวผเดิมดม รสแรกฤรู้วาย
๏ สองสมถนัดเชิง ก็ละเลิงละลิ้มกาย
ลานแลตลิ่งลาย นยนาก็พร่ำพรอย
๏ ดาราระริบรอน ศศิธรละเลื่อนลอย
น้ำค้างประปรายปรอย ก็สยดสยองไพร
๏ ต่างแนบสิเน่ห์บรรจ์ ฐูรร่วมฤดีใน
หอห้องพิไลยไพ จิตรแสนเกษมครัน
๏ จวบจวนอรุณโณ ทยเยี่ยมศิขรขัณฑ์
ไก่กาสกุณสรร พะสเพรียกสพรีบเสียง
๏ เด่นดวงทิพาเยี่ยม จรเหลี่ยมสุเมรุเมียง
ไขวรรณสว่างเวียง ภพแผ้วทิฆัมพร ฯะ

๒๘ ครั้นสายสุริย์ศรี ทั้งสองจรลี จากที่บรรจฐูรณ์
สู่ห้องชลสินธุ์ รื่นรินเกสร โอ่อายซาบอร
อบอวลสุวคนธ์

๏ เข้าที่สำอาง แต่งตัวโสภางค์ ผัดพักตร์นฤมล
ภุญช์โภชน์โอชอิ่ม สำราญขัดดล นั่งเรียงเคียงสน
ทนาปราไส

๏ ที่นั้นบัสสา นิโอจึงปรา รภเหตุทันใด
แอนตอนนิโอ ผู้เพื่อนพิสมัย ลำบากยากใจ
ทุกข์ร้อนรุมรน

๏ บัดเดี๋ยวบนาน ปอเทียเยาวมาลล์ นับทรัพย์สับสน
สามพันตำลึง ถ้วนแล้วขัดดล ยิ้มพลางย่างยล
มอบให้สองนาย

๏ บัสสานิโอ กับครัตเตียโน ได้ทรัพย์สมหมาย
จะจากเบลมอน จำจรคลาศคลาย ชวนกันผันผาย
จากห้องคฤหา ฯะ

๑๖ ฝ่ายนายครัตเตียโนอา ไลยด้วยกานดา
พึ่งร่วมภิรมย์ฤานาน

๏ พิโยคโศกเศร้าสงสาร รันทรวงลวงลาน
ละห้อยทุกขาดูรแด

๏ สองจักษุโทรมสินธุ์กระแส ปรี่ปรางแปรแล

ประเล่ห์พิรุณโรยโปรย

๏ ซ้อนชมหณุกาเชยโชย จำชื่นแดโดย

ฎดุจจะเด็ดใจจร

๏ ปลอยโฉมโลมลาสั่งสมร กังวลวิงวอน

วังเวงเสน่ห์ในกัน

๏ เหลือบเนตรแลนางพ่างบรร ไลยดิ้นแดยัน

ระทวยระทดทันใด

๏ จำใจแขงใจเอาใจ ฝากใจอาไลย

อนาถสวาทหวาดทรวง

๏ ขืนโอยฐ์เอื้อนคำข่มดวง เนตรกลั้นกลืนตวง

อุราสอื้นผื่นคิด

๏ จึ่งขอแหวนน้อยเยาวมิตร นงนุชเนริสส์

ก็ถอดผจงส่งพลัน

๏ ได้แหวนแทนนางสร่างขัน เทาทุกข์ในทัน

ได้แล้วก็ลาคลาจร ฯะ

๒๗ สองนายจรดล ออกจากตำบล ถิ่นบ้านเบลมอน
ลุยังแดนดล วินิศนคร รีบเร่งบทจร
ไปโดยเร็วพลัน

๏ รู้ความทันใด ว่าไชล็อกไป ฟ้องความตามสัญ
ญาของแอนตอน นิโอปฏิคัณห์ เพราะหนังสือสัญ
ญาทำไว้มี

๏ คายนั้นบัสสา นิโอวอนตา ไชล็อกด้วยดี
ให้เงินสามพัน ตำลึงทันที ดอกเบี้ยที่มี
ตามแต่เจตนา

๏ ไชล็อกได้ฟัง แกไม่อินัง เพราะความพยา
บาทด้วยแอนตอน นิโอหนักหนา เอาแต่สัญญา
ของแกฝ่ายเดียว

๏ ส่วนบ้าบัสสา นิโอฟังตา ไชล็อกแสนเสียว
จะคิดอันใด จนใจจริงเจียว โอ้จักแลเหลียว
พักตร์พึ่งใครใด

๏ ทั้งดวงทินกร ก็เย็นรอนรอน เรี่ยฟ้าแฝงไศล

นื้นอนกหกเหิน นำฝูงมุ่งไพร พร้อมเพื่อนพิสมัย

แนบนอนรังพนา

๏ โอ้อกเอ๋ยเรา แต่จากเย่าเยา วมิตรขนิษฐา

หวังสุขด้วยเพื่อน เยี่ยมเยือนสนทนา เปนเพรงเวรา

เพื่อนต้องจองจำ

๏ ยิ่งคิดยิ่งกลุ้ม อุราร้อนรุ่ม หน้าเหี้ยมเกรียมดำ

ไข้มิความสุข ทนทุกข์กรากกรำ คิดพลางสู่สำ

นักตรองตรอมใจ ฯะ

๑๖ ดาวเดือนเคลื่อนกลับลับไศล แสงทองผ่องใส

สางสางสว่างเวหน

๏ โกกิลไก่การ่ารน ร้องเร่งสุริยน

อย่างเตือนอุไทยไขสี

๏ ดินฟ้าอากาศนที่ เถื่อนถ้ำคิริ

จำรัสแจรงแสงสูรย์

๏ ชุมชาวชนชาติเพ็ญพูล กอยกิจนุกูล
ในการแห่งตนขวนขวาย

๏ วันนั้นผู้คนทั้งหลาย กระฉ่อนหญิงชาย
ชาวเมืองวินิศออออึง

๏ ต่างคนต่างคิดคำนึง เล่าซื่อฤาถึง
เรื่องความแอนตอนนิโอ

๏ กับตาไซล็อกเฉโก เปนคนโมโห
เห็นแต่จะได้ผ่ายพาล

๏ ขณะนั้นเจ้าเมืองกรมการ ออกนั่งยังศาล
กลางเมืองวินิศนคร

๏ ผู้คุมคุมตัวแอนตอน นิโอยทจร
มาสู่ยังศาลทันที

๏ หญิงชายหลายหลากมากมี มาฟังคดี
แอนตอนนิโออึงอล

๏ บัสสานิโอจินต์จน ใจหวังจรดล
มาวอนตระลาการพลัน

◎ จึ่งถือห่อทรัพย์สามพัน ตำลึงเร่งครร
ไลไปยังศาลฤๅนาน
◎ ขณะเมื่อท่านตระลาการ คู่ความพยาน
ได้มาประชุมพร้อมกัน
◎ มีชายหนุ่มน้อยหนึ่งนั้น หน้าตาคมสัน
ไปสู่ที่ชำระความ
◎ ท่าทางอย่างไม่เกรงขาม แล้วจึ่งแจ้งนาม
ตัวเราชื่อบัลทะสา
◎ อาจารย์เราใช้เรามา แทนท่านโรคา
กำเริบไม่รู้วันคลาย
◎ ด้วยอาจารย์เราเปนทนาย ความมีจดหมาย
ให้เราว่าความแทนตัว
◎ ตระลาการครั้นฟังยิ้มหัว ลูกความตามพัว
พากันพินิจพิศวง
◎ ดูชายหนุ่มน้อยโอ่องค์ รูปโฉมโนมทรง
สัณฐานนั้นปานสัตรี

๏ เอวบางร่างกลมสมศรี อ้อนแอ้นท่วงที
ฉลาดชแล่มแย้มพราย

๏ พูดจาตาหูคมคาย ยังเด็กเดียวดาย
พึ่งรุ่นตะกอพอตา

๏ เปนไฉนทนายใช้มา ว่าความรายหา
แต่ล้วนข้อขำสำคัญ

๏ ปวงคนทั้งมวญสรวลสันต์ ต่างสกิดกัน
ก็ชวนมาดูยัลทะสา

๏ เจ้าเมืองวินิศเสาวนา ในใจจินดา
แลดูแล้วนิ่งกริ่งตรอง

๏ ทนายความใหญ่ฝ่ายปอง ให้หนุ่มน้อยรอง
มาฟังความต่างอย่างกัน

๏ คิดตรองมองเหตุเสร็จสรรพ์ จึงยอมให้ยัล
ทะสาว่าความตามคดี

๏ คายนั้นยัลทะสาเชิงปรี ชาเชี่ยวชาญคดี
ก็ดูท่าเลเล่ห์กล

๏ เรียกหนังสือสัญญายล เห็นแยบยุบล
ก็กล่าวคดีทันใด

๏ หนังสือสัญญาตาไซ ล็อกทำถูกใน
ธรรมเนียมกำหนดกฎหมาย

๏ ที่นั้นขัลทะสาทนาย ถามเทียบเปรียบปราย
ในข้อคดีโดยดี

๏ แอนตอนนิโอไข่มี เงินใช้เขาที่
เดียวฤๅว่าเป่นเช่นไฉน

๏ ขัสสานิโอทันใด นั้นร้องบอกไป
ว่าเงินเราพามามี

๏ ขอให้รับเถิดโดยดี เงินเรามากมี
จะให้ย่ให้ร้อนใจ

๏ ขัลทะสาฟังคำถามไซ ล็อกแสร้งสาไถย
มายาไม่รับทรัพย์สิน

๏ อึดออดอึดเอือนเบือนผิน ย่ได้ยลยิน
จึงเยือนยุบลวาจา

๏ เงินให้ไข้อาจรับมา เพราะเกินเวลา
กำหนดประมาณนานวัน
๏ เราต้องการขอตามสัญ ญาเดิมต่อกัน
เชื่อดเนอหนักแปดตำลึง
๏ บัสสานีโอพึ่งพิง เสียวหวาดหวั่นจิง
ไปว่าไปวอนบัลทะสา
๏ ขอท่านจงได้ช่วยปรา นีเราหน่อยรา
คิดแก้กฎหมายถ่ายถอน
๏ แต่พออย่าให้แอนตอน นีโอม้วยมรณ์
แลพ้นจากความอันตราย
๏ บัลทะสาจึงว่ากฎหมาย ตั้งไข้กลับกลาย
เปนหลักเปนฐานมั่นใน
๏ จักคิดแปรผันฉันใด แม้แปรแก้ไข
เช่นนี้ไข้ควรแปลงปลอม
๏ แอนตอนนีโอเดิมยอม ทำสัญญายอม
ให้เขาเชือดเนือโดยตรง

◎ บัดนี้เสียสัญญาลง ดังนั้นก็คง
ให้เขาทำตามสัญญา
◎ แล้วบัลทะสาหันมา ถามไซล็อกตา
แกจะเชือดเนื้อเขาไป
◎ หมอรักยาแผลแก้ไข มีแล้วฤาไร
จะได้คอยรักษาเขา
◎ ไซล็อกว่าสัญญาเรา หมอรักษาเขา
ไม่มีจะหามาไย
◎ บัลทะสาจึงถามซ้ำไป ตาเต็งตาไซ
ล็อกหามาเสร็จแล้วฤา
◎ ไซล็อกรับว่าเอออือ เราหามาถือ
เตรียมแล้วสำเร็จเสร็จมา
◎ กระนั้นเชือดอย่ารอรา ตามในสัญญา
ไซล็อกได้ที่ดีใจ
◎ ถือเต็งถือมีดมุ่งไป ยิ้มพลางย่างไว
วิ่งแร่จะแล่แรรอน

๏ เจ้าเมืองกรมการราษฎร สงสารแอนตอน
นิโอด้วยจิตรปรานี

๏ ยัลทะสาห้ามฮ้าช้าที ไซล็อกกระลี
ก็ยังจังงังงงฉงน

๏ ยัลทะสาว่าไปบัดดล ดูจงซอบกล
ต้องตามสัญญาโดยดี

๏ หนักเขาอย่างไรอย่ามี เชือดเพียงพอดี
จำเพาะแปดตำลึงครบ

๏ เดิมเขาสัญญาปรารภ ให้เนื้อแทนทบ
แลเลือดเขาไม่ให้ขัน

๏ จงเชือดให้ดีโดยสัญ ญาอย่าเกินขัญ
ญัติย่อมไม่ยอมให้ทำ

๏ แม้เชือดเลือดไหลเกินคำ นุญาตแต่กำ
หนดหยดหนึ่งอย่าให้มี

๏ ถ้าแกทำเขาถึงซี่ พิฒม้วยจักมี
มหันตโทษถึงตน

๏ ปรับเท่าผู้ร้ายฆ่าคน ให้ม้วยวายชนม์
ต้องตายตกไปตามกัน

๏ บัลทะสาว่าแล้วเหล่าบรร ดาชนพร้อมกัน
ก็แซ่สำรวลสรวลเส

๏ กิกก้องศาลาฮาเฮ เอ็ดอึงทั้งเพ
ข้างหัวข้างโห่โกลา

๏ ไชล็อกตกตลึงหนักหนา ง่าง้องงงงกา
ไม่รู้จะทำฉันใด

๏ สิ้นสติตัวสั่นหวั่นไหว กลับใจมิใจ
อ้อนอ่อนไม่กล้าผ้าผิน

๏ ถ้าเช่นนั้นไซ้ไม่ขึ้น ขอทรัพย์เราคืน
สามพันตำลึงโดยจง

๏ บัลทะสาว่ากฎหมายคง อย่างเดิมโดยตรง
ต้องปรับกันตามสัญญา

๏ ได้แต่ทำตามกติกา จักนับเงินมา
คืนให้ไชล็อกฤๅควร

๏ สัญญากำหนดจำนวน เกินแล้วจักทวน
คืนทุนนั้นให้ ไข่มี
๏ ไซล็อกได้พึ่งคดี จนใจเต็มที
ไข่รู้จักคิดกลใด
๏ อ้าอ๊งตั้งต้นอั้นใน หน้าซีดเสียใจ
นั่งนิ่งคนึงถึงตน
๏ ที่นั้นบัลทะสาซาญูกล กล่าวเกลี้ยงโดยคล
ในข้อกฎหมายบ้านเมือง
๏ ห้ามอยู่เยี่ยงนิ้เนืองเนือง มิให้แค้นเคือง
อาฆาฏปองร้ายใส่กัน
๏ ห่อนให้ใครคิดฆ่าฟัน จนถึงชีวัน
ตรายมลายวายปราณ
๏ นี่ตาไซล็อกจัณฑาล ทำสัญญาพาล
จะฆ่าแอนตอนนิโอ
๏ เจ้าเล่ห์เสแสร้งโยโส มายาพาโล
ข้อนี้กผิดเหลือหลาย

๏ ปรับโทษวางบทถึงตาย ริบตามกฎหมาย
ของเมืองวินิศยังคับ

๏ ไซร้ลอกแพ้ความต้องปรับ จวบเจียนลมจับ
สท้านสทกตกใจ

๏ กรายไหว้วอนเท่าไรไร ยังทะสาไป่ไข
ไม่ยอมไม่อยากไยดี

๏ ท่านท้าวเจ้าเมืองจึงมี มโนปรานี
ยกโทษโปรดไป่ฆ่าฟัน

๏ แต่ให้ริบทรัพย์สิ่งสรรพ์ สมบัติมาปัน
เปนสองสถานโดยตรง

๏ ส่วนหนึ่งส่งคลังคืนคง ส่วนหนึ่งนั้นจง
ทำขวัญแอนตอนนิโอ

๏ ไซร้ลอกเคยเปนคนโต มีทรัพย์สินโข
คราวนั้นต้องปรับยับเยิน

๏ เพราะตนคิดการเหลือเกิน จึงไป่เจริญ
กลับอัปรารนตน

๏ แอนตอนนิโอเปนคน ใจเผื่อแผ่ผล
ไม่คิดเบียดเบียนผู้ใด
๏ ได้ทรัพย์ทำขวัญเท่าไร ก็ไม่เก็บไป
เพราะคิดเมตตาอารี
๏ รู้ว่าไชล็อกนั้นมี บุตรหญิงครุณี
จึงยอมยกทรัพย์ทำขวัญ
๏ ให้บุตรหญิงไชล็อกพลัน ย่ได้เกี่ยวกัน
เพื่อความเมตตาปรานี
๏ ความเลิกแล้วกันทันที เวลาพอดี
ก็เลิกจากศาลโดยดล
๏ ต่างคนต่างกลับคืนหน สู่เย่าเรือนตน
ตำแหน่งสำนักอาไศรย ๒๕
๏๑๑ เวลาก็เลิกศาล ขมินานทุราไคล
ต่างคนก็ต่างไป ธุระสู่สถานเนา
๏ แอนตอนนิโอทุก ขพิบากพิบัติเบา
จากศาลสถิตย์เทา จรโดยทุรัฐยา

๏ พร้อมด้วยสหายร่วม จิตรบัลทะสาคลา
ตามกันจรัลปรา รภปองสนองคุณ
๏ แอนตอนนีโอจิน ตนะในมโนบุ่น
จึ่งเยือนยุบลสุ้น ทรกอบกระตัญญู
๏ ขอบใจทนายน้อย อนุเคราะหตนตู
ยกย่องประคองชู ชนมาตรมาคง
๏ หาไม่ชิวาอา ตมะไหนจะยื้นยง
แม่นมั่นมรัณปลง จิตรแพ้พินาศเนี่ย
๏ เนื้อหนังและโลหิต ก็จะติดสุธาเตียน
ยังแต่สมัญญ์เจียร จะสถิตย์มุขาขาน
๏ นับวันจะวายถา วรทุกทิวาการ
ไหนเล่าจะเนานาน คุณก็แหนงมี
๏ ว่าพลางก็นับทรัพ ยคำนับเพราะยินดี
เพื่อกัตตเวที สุจริตจะแทนคุณ
๏ เชิญรับคำนับเรา บริสุทธิใสสุนทร์
ท่านผู้อเนกคุณ อุปการะตนเรา

๏ ปางบัลทะสาฟัง ศุภอรรถกล่าวเกลา
จึ่งตอบคดีเคา รพสุนทรารมณ์
๏ เราขอบมโนนัก บริรักษ์คุโณดม
จักอวยอำนวยสม บัติตอบสนองตู
๏ แต่อาตม์บเอื้อเฟื้อ ธนะท่านเท่าเรณู
เราช่วยเพราะเอนดู บมิหมายอะไรได
๏ อวยเราและเราคืน อนุโมทนาใจ
ยลแน่มโนใน สัจกัตตเวที
๏ แท้ซื่อณสุจริต ปฏิกิจจการี
รู้คุณสนองมี คุณะเราก็ขอบคุณ
๏ จงนำธโนกลับ ฆระเก็บประกอบทุน
ก่อเกื้อสกุลสุน ทรสืบเกษมศรี
๏ แอนตอนิโอฟัง วจนัตถไมตรี
แห่งบัลทะสามี กรุณาก็ว่าวอน
๏ โดยทางสุภาพพจน์ มธุรสสุสาทร
สุดที่จะง้องอน เพราะทนายบไยดี

◎ บัสสานีโอผู้ มิตรภาวไมตรี
วอนบัลทะสาพี่ ริยร่ำพิไรคำ
◎ พจน์พ้อพิไรไป ขมิใคร่นิยมล้ำ
เนียงนิ่งสนองจำ เพาะขหวังจะยินยล
◎ สองนายก็สุดวอน และทนายบรัขธน
บัสสานิโอจน จิตรนิ่งคนึงตรอง
◎ จึ่งวอนประวิงว่า ผิวทรัพย์เงินทอง
ท่านไม่จำนงปอง จะประสงค์ก็ตามที
◎ อนึ่งสิ่งอะไรไร ผิวอัตระมามี
มากน้อยอนึ่งดี ผิขดีและปานกลาง
◎ เชิญท่านประสงค์สง เคราะห์รับเจริญทาง
ไมตรีมิโนวาง นิจนิ์สนิทครัน
◎ เปนที่รฦกอา มิสสามะคีกัน
แอนตอนนิโออัน มิตรเราและเรารมย์
◎ ส่วนบัลทะสาสา ทรพึ่งก็โสมน์สม
ควรสองสหายชม ขียร่วมฤดีครอง

๏ ไบ่อาจจะขัดวิง　　วจนาสนองสอง
จำเปนจะจำปอง　　ปฏิคัณหไมตริ -
๏ เล็งเลือกสกนธ์ทั่ว　　ยลถุงณมื้อมิ
จึ่งขอกยุบลปริ　　ดิคดี่ประสงค์ตน
๏ ถุงสวมณสองหัด　　ถและเรานิยมยล
สิ่งอื่นอเนกนนต์　　มนะข้อยขหมายมิ
๏ ท่านจงประสิทธิ์สง　　เคราะหโดยสดวกดิ
สิ่งนี้และไมตริ　　อุปการะถาวร
๏ ตรายชั่วกลาปะ　　อวสานนิรันดร
ไบ่หน่ายสโมสร　　จะสมัคสมานกัน
๏ ขัสสานิโอพึ่ง　　ขี่ยถ้อยแถลงพลัน
ยิ้มกริ่มกระหยิ่มสรร　　พนิยมกระมลตน
๏ ถอดถุงณหัตถ์โดย　　จิตรด่วนตระบัดดล
ขัดขัลทะสายล　　ประวิชังคุลิมิ
๏ จึ่งขอสุวรรณแหวน　　วรวงวิไลยสิ
วามวัขประดับดิ　　อุตมางคราคา

๏ บัสสานิโอครั้น　　สุรศัพท์สดับสา
หัสแสนจะจินดา　　ดุระจนฤไทยไข
๏ จักอวยก็อั้นอัด　　ผิจะขัดก็เคืองใจ
ไภยทาระทุกข์ใน　　มิตรภาพจะหมองมน
๏ เกิดทุกข์คือแหวน　　อุระแน่นระทมทน
สองรักพะวักวน　　กลนี้ก็เหลือตรอง
๏ แม้สมประสงค์มิตร　　นิจะแม่นสมรหมอง
แม้ขัดสหายครอง　　ขี่ยนุชสหายแหนง
๏ เหลือเล่หลับกล　　ยลใครจะเปลื้องแคลง
อกโอ้พิยากแรง　　เอะจะผ่อนไฉนดี
๏ จากล่าวนุสนธิ์สัต　　ยมะนัสสวาที
อ้าท่านก็ผู้มี　　คุณะใดแสดงป่าน
๏ จักจงประสงค์แหวน　　ดุจนี้ก็ควรการ
จำข้อยจะค้านขาน　　ศุภพจนคำควร
๏ ด้วยนี้ประวิตรวง　　บมิสิทธิจำนวน
แต่เดียวณเราควร　　บมิขัดมิค้านขาน

๏ นี้เปนอุทิศา ภรณังคุลิทาร
แม้เราจะรับภาร ธุระให้เห็นสม
๏ ปางบัลทะสาสรร พสดับณคารม
จึ่งกล่าวระคายคม รสคำประวิงวอน
๏ วาจาและอาไล ยพิไรยพิรี้รอน
พ้อยอและง้องอน นฤสมประสงค์ใจ
๏ เดือดดาลแสดงพจน์ ปริภาษบปราไส
ลำเลิกลำภุกใน ธุระกิจเกื้อกูล
๏ คราวทุกขสู้สง เคราะหทุกขเสื่อมสูญ
คราวสุขพิบูลย์พูล ดุจนั้นก็แหนงเรา
๏ แน่แท้มโนจง จิตรตรงสดวกเดา
ออกโอษฐอวยเคา รวะรู้กระตัญญู
๏ เดิมเราคนึงแท้ สุจริตเจริญตรู
นึกนั้นก็อดสู จิตรอาตมสาธารณ์
๏ พากย์พ้อเผดียงดัง ดุจเด็จฤดีลาญ
ครั้นแล้วทนายชาญ กลจรประจากไป

๏ แอนตอนนิโอครั้น สวนิตสำนวนใน
กาลคู่รกำเดาใจ ขมิว่างระคางคำ
๏ คิดเขินระคายขุ่น อุระกรุ่นระกำกรำ
จำใจจำเปนจำ เพาะประจำก็จำจน
๏ ด้วยบัลทะสามี คุณนี้อเนกนนต์
ช่วยชีพประคองชน มิตรมาถิราเนา
๏ ควรตู่จะไหว้วอน ขิยมิตรสหายเรา
ให้ให้ประวิตรเขา ดุจนี้ก็คงควร
๏ คิดพลันก็พลางกล่าว ศุภสาระยิ้มยวน
อ้าเพื่อนผจงสงวน วรพักตร์ผงมชม
๏ แหวนบัลทะสาหวัง สิริเน่ห์มโนรมย์
จงเห็นกะเราสม มนะเราฤควรรอ
๏ จงท่านประสิทธิ์สง เคราะหเราประสงค์ขอ
สิ่งนี้ก็เพียงพอ พละเราแสวงหวัง
๏ บัสสานิโอได้ สวนาคดิ์ดัง
นั้นเพียงจะเพิกพัง อุระคราภประจากกาย

๏ เกรงมิ่งพิมลทาร จะมลาญมลายวาย
รักเพื่อนและเสียดาย ขมิรู้จะทัดทาน
๏ จึ่งจำกระมลให้ สละใจประจากปาน
ถอดดวงฤดีดาล จรเด็ดกระเด็นทรวง
๏ พิศวงประวิตรพิศ มิตรพลางละลานลวง
ยังยื่นสอนดวง ทหเยศพิโยคครัน
๏ แอนตอนนิโอรับ สุประวิตรสุวรรณพลัน
ดีใจก็รีบสัญ จรโดยกระบัดไป
๏ สบบัลทะสาส่ง วรแหวนณทันใด
หนุ่มน้อยทนายไน ยนะยลก็ยินดี
๏ อิ่มใจผจงรับ ก็คำนับคระไลลี
ต่างคนก็ต่างมี ประดิพัทธจินดา
๏ ต่างสมนิยมยิ่ง ถนะปองภิรมยา
ลากันจรัลคลา จรสู่สถานตน ฯะ

๒๘ ๏ ขัดข่าวหนึ่งมา กับบัลทะสา เห็นชัดขัดดล
ว่านายตัวได้ ประวิตรวิมล กลับผันพลันยล
แหวนครัตเตียโน

๏ จึ่งใคร่ใจขอ แล้วอ้อนวอนยอ ล้วนถ้อยมฤโธ
ชายนั้นใจอ่อน พึ่งวอนโดยโว หารพูดสุดโส
มนาปรานี

๏ จึ่งถอดแหวนให้ กับข่าวน้อยไป ด้วยขัลทะสาลี
ลาลาจากจร โดยยทวิถี เกษมเปรมปรีดิ์
ชื่นชมสมปอง

๏ ต่างคนต่างไป สู่เย่าเรือนไว ต่างคนต่างตรอง
ทั้งข่าวทั้งนาย สมหมายทั้งสอง เสร็จกิจคิดปอง
จากเพื่อนยทจร

๏ จากกรุงวินิศ จำนองปองจิตร สู่บ้านเบลมอน
เกษมเปรมทรวง รลวงอาวรณ์ สมมิตรสโมสร
พร้กพร้อมเพรียงกัน

๏ โอ่อาบชลธาร ภุญช์โภชาหาร สำราญแล้วพลัน
ไต่ถามสนทนา สุขทุกข์ทุกพรรณ สำรวลสรวลสันต์
เย้าหยอกพาที

๏ ธรรมเนียมผัวเมีย สาวหนุ่มนัวเนีย ย่อมยลยินดี
จากไปไกลกลับ มาแสนเกษมศรี ต่างคนต่างมี
กระมลนนทการ
๏ เหนื่อยทุกข์ขุกเข็ญ แต่พอผาดเห็น คู่สมสงสาร
ปลักปลื้มลืมทุกข์ แสนสุขสำราญ เริงรื่นชื่นบาน
แทบทั่วตัวคน ฯะ
๑๖ ๏ บัดนั้นสาวใช้เจ้ากล เนริสส์นฤมล
กับครัตเตียโนสวามี
๏ เลี่ยนหลอกหยอกเย้ายวนยี ซ้อสรวลสู่สี
กระเซ้ากระซิกริกเริง
๏ แย้มยิ้มเยาะหยันบรรเทิง ชวนชมชั้นเชิง
ฉอเลาะชแล่มแปมปน
๏ สาวใช้มายาพลันยล บ่พบแหวนตน
ก็กล่าวกระแหน่ทันที
๏ สอดถามความโดยคดี ครัตเตียโนมี
มโนตระหนกเฉาฉงน

◎ บอกกิจกำบังยุบล ซักเซื่อนเขื่อนปน
ขั้วนเขี้ยนไปมาซ้ำนาน

◎ เนริสส์เดือดดุแดดาล เอ็ดองอลมาน
ก็เกิดวิวาทวุ่นวาย

◎ ถุ้งเถิ่ยงเสิ่ยงแซ่แพร่หลาย พูดจาท้าทาย
กระทยกระเทิ่ยบเปริ่ยบกัน

◎ บ่อเทิ่ยเยาวมาลย์พึ่งสรรพ์ ศัพท์แซ่แจจรร
ก็ทราบถนัดชัดความ

◎ คิดกลขี้ดกลงำงาม กลความซ้อนความ
ก็ยากที่ผู้รู้กล ๚ะ

๑๕ ◎ บ่อเทิ่ยสุดาวิมลพักตร์ ยุพลักษณายล
มายากระบวนยุบลกล ก็ชำนนชำนาญเชาว์

◎ ยามสมสโมสรสมาน นฤนานมโนเนา
ภรรดาถนอมอนุชเยา วยุพาก็ปรานี

◎ เอิ่ยงอ่อนซอ้อนบวรลัก ษณพักตรผ่องศรี
สำออยชม้อยนยนะมิ่ สุมนัสประวัติชม

◉ มายายะยวนมนะวิโยค ผิวโศกก็สร่างกรม
ยิ้มพลางและเพลินมนะภิรมย์ บมิรู้จะเบื่อมน
◉ ขณะนั้นอนงค์อรคนึง ดุจพึงแสดงกล
แอบกายตระกองนยนะยล กรหัตถภรรดา
◉ ทำทีประคองกรจะจุม พิตะด้วยสิเนหา
เนตรนางชำเลืองวินิฉยา ก็ขยลวิมลแหวน
◉ จึ่งถามแถลงกิจะนุกิจ สุประวิตรสนองแทน
กายนางก็ว่างนยนะแปลน พิศเปล่าสกนธ์ยล
◉ ข้าแหนงไฉนประวิตรวง บผจงณนิ้วดล
ฤๅหลุดและลืมสติวิกล ผิวตกบรู้ตัว
◉ ฤๅเดินจะเพลินดุริตะเร่ง บทริบเขม่นมัว
ฤๅโจรจะรานชิวะจะกลัว ธุก็ถอดและถ่ายกาย
◉ วานแจ้งณสัตยเสน่ห์ สุจริตบควรอาย
หากจริงก็จงกิจภิปราย กลเหตุโดยตรง
◉ อ้าแม่ขเปนดุจฉนั้น ถิระนั้บควรสง
ไสยเลยแสลงจิตรอนงค์ ผิวนั้ก็จำใจ

◎ ด้วยเดิมคดีบุรพแจ้ง นุชถ้วนแถลงไข
ย่อมทราบมโนสมรใน นุชถ้วนจำนวนความ

◎ เพราะเกิดกลียุคพิบัติ ติสนัดสนองตาม
คือหนุ่มชำนาญยุบลความ ธุระช่วยบ่ระคองชู

◎ จึงสฤทธิสมกมลเรา คุณะเขาอเนกดู
ไป่ให้ก็ตรองกมลดู บมิดีฤดีเรา

◎ เพื่อกันณ์เหตุคระหา ชนะผู้จะดูเบา
จึงคิดประจากประวิตรเคา รวะขอบสนองคุณ

◎ ฝ่ายนางสดับพจนภา สิตกอบณการุญ
จึ่งแสร้งแถลงยุบลสุน ทรดุจหวงหึงส์

◎ แน่แท้ฉนั้นนุชบ่ระจัก ยบพักจะรำพึง
โดยเขาก็เคยจิตรคนึง สุขคู่ณก่อนกาล

◎ ควรแล้วจะขอบคุณสนอง อุปการะเจือจาน
ด้วยแรมระหว่างทิวก็นาน รยะเนิ่นกำหนดวัน

◎ อกโอ้ระอาอุระจะคราก ยลยากฤไทยครัน
นึกแล้วก็อายกมลตัน จิตรแสนจะสงสาร

๏ ว่าพลางก็ม่อยมุขสลด และระทดอุราราน
ตบทรวงกระศกสกลปาน จะพิลาปละห้อยครวญ

๏ ขัสสานิโอทัศนเยา วอนงครัญจวน
ผิวผ่องก็หมองวิมลนวล วรพักตร์จะเผือดศรี

๏ จึ่งปลอยบ่ระโลมสมรลัก ษณมิ่งพิมลมี
โฉมเฉกอนงคกินริ จรจากคุหาทอง

๏ อ้าแม่ยควรจะทุมะโน ปริเทวตรอมตรอง
ใช่พี่จะลวงกลประลอง และมลักมลอยโลม

๏ หวังสู่พธูสมรแต่ นุชเดียวสงวนโฉม
อ้าแม่ยควรดำริหโทม นสะทุกขเดือดแด

๏ ใช่ชารภิรมย์ดรุณอื่น บมิควรจะแหนงแหน
แม้มาตรจะเมื่อมรณแปร ภพล่วงขลิ้มนาง

๏ จงเชื่อณเนื้อสัตยพี่ ผิวนี้เสน่หวาง
เป่นหนึ่งมโนเถอะนะขพราง อรจงประจักษ์ใจ

๏ นางฟังก็แสร้งอระสอื้น ชลเนตรนองไหล
อ้าพ่อยควรกลพิไร พจนาดถกล่าวเกลา

๏ อนึ่งธรรมดาบุรุษเล่ห์ กลล้วนฉลาดเชาวน์
สัตรียตรองกมลเฉา จิตรโฉดก็ชวนพึ่ง
๏ หลงใหลละเลิงมธุรสุน ทรชิวหชายหวัง
ถือแท้ยตรองวิมุติกัง ขก็คงจะหลงลม
๏ เปนหญิงนิยากกมลแท้ ผิวต้องบุรุษชม
เฉกบุบผเกสรระบม ตำนิด้วยภมรตอม
๏ นับวันจะโรยรสสุคน ธจรุงจะแรมหอม
มิแต่จะตกคะมุกคะมอม ยลดายฉมามูล
๏ ตั้งแต่จะเศร้าสิริทราม สิริรูปจะซูบสูญ
แม้ลาญมลายชนมพูล สุขกว่าจะทรงอาย
๏ อ้อนพลางก็ผลักกรสลัด และตระบั๋ดตระบ๋องกาย
ข่วนค้อนชำเลืองนยนะพราย ชลจักษุธารา
๏ โอ้โอ๋อนงคบมิควร ปริเทวโหยหา
พักตร์ผ่องจะเผือดพรรณพิกา รพิกลระคนหมอง
๏ เชื่อหน่อยเถอะแม่ผิวจะหมาง อรพางคเพียงพอง
แม้แม่จะโศกสุชลนอง ชีวพิกคงลาญ

◎ อยู่ไปก็ป่วยกิจณชี้ พิตเปล่าบเปนการ
พาทีแถลงก็นฤสาร อประโยชนตนตู
◎ อ้าพ่อบควรชิวมลาย ผิจะวายก็ตรองดู
เห็นควรก็ควรสินะพธู บมิทัดมิทานคำ
◎ เออเอ่อนิใครและนะจะเชื่อ ผิวพี่ประทุษฐ์ทำ
เท็จจริงก็จนหทยคำ ริหรู้มโนกัน
◎ ช้าก่อนสิพ่อผิวจะวาย ชนมามะเมอฝั๋น
หลับแล้วก็ตื่นนิทรบรร ลยแล้วจะลับนาน
◎ อ้าอ้ายุพาพจนนี้ บมิควรจะไขขาน
คมศรจะเสียบอุระบปาน จิตรเจ็บเพราะคำคม
◎ หากทรวงจะโทรมพิศมด้วย วณโรคระบมกรม
แสนเท่าบเทียบอุระระทม มนะทุกขทับใจ
◎ เชิญเนาเถอะโฉมวรเฉลิม มนะพี่จะลาไป
โดยกรรมเพรงอุปนิไส ยอุบัติบันดาล
◎ นางฟั๋งก็เศร้ากมลโศก และวิโยคอุราปาน
ใครลักและควักหทยฝาน อุระมังสจากกาย

๏ จึ่งกล่าวประชดพจนแสร้ง กลแกล้งภิเปรยปราย
อ้างเหตุวิวาทะอธิบาย บริภาษนานา
๏ ทั้งสองก็แซ่กลหะเหตุ สุรด้วยวิวาทา
ถุ้งเถียงและเกี่ยงวจนสา หสอึงคนึงกัน ฯะ
๒๑ ๏ คาบนั้นแอนตอนนิโอครัน สวนะยุบลอัน
กล่าวคดิสรร พอาดูร
๏ แจ้งแล้วไปนานสนองมูล กิจพจนนุกูล
โดยประสิทธิ์พูล ขำเห็นจความ
๏ แต่เดิมจนคลวสานตาม สัตยนุสจลาม
เล่าตลอดยาม วิโยคยาก
๏ โดยเรื่องมีทุกขลำบาก สุจริตบริจาค
เผยวจีพาก ยพาที
๏ เราขอรับเปนพยานมี มนะสิสจก็ปรีดี
เปรมฤดีดี กระมลยล
๏ แม้ไปจริงดุจนิพนธ์กล ทุจริตอกุศล
กรรมปุเรชาติดล ณเราพลัน

๏ ข้อนี้ไข้ควรระแวงฉัน ทกิจประทุษบรร
จบประจวบวัน ชีวาวาง

๏ ทีนั้นปอเทียสดับพลาง สุจริตมนะนาง
จึ่งแสดงวาง ประวิตรพลัน

๏ ต่างคนต่างแลตลึงกัน ทศนะประวิตรตัน
ทรวงมหัศจรร ยจินต์จน

๏ อายแอบผินพักตรเวียนวน พิศนยนะฉงน
พลางซ้ำเลืองนน ทการใจ ฯะ

๒๘ ๏ ปริติฤดี ต่างคนต่างมี มิตรจิตรพิสมัย
สมัครักกัน รักกลยลใน มายาปราไส
ประสิทธิสมบูรณ์

๏ สำรวลสำราญ สำเร็จเสร็จการ เสร็จกลอนุกูล
ประกอบกอบเกิด ประเสริฐเพิ่มพูล เพิ่มภพนับหนุน
นิจเนืองเพื่องฟู

๏ ฟูเพื่องเลื่องฦๅ เลื่องเล่าข่าวคือ ข่าวคำกราวกรู
เกริ่นสมสมสอง สองสมชมชู ชมชื่นคนดู
ดในยนารี

๏ สรรเสริญสหาย สองชมแยบคาย เล่ห์กลสัตรี
สัจตรองปองซอย ปวงช่วยด้วยดี ด้วยดลพันชี้
พิศคิ้นคงตน ฯะ

๑๖ ๏ สองซายสองซอยสองซน เสียกลรู้กล
มายาปัญญานารี

๏ รู้เท็จรู้แท้รู้ที คิดดูคดี
ก็ควรก็ขอบใจครัน

๏ ปลอมพวกปลอมเพศปลอมพรรณ แปลงสีแปลงสัน
ก็แปลกก็เปลี่ยนเพี้ยนตน

๏ ลอบด้อมลอบเดินลอบกล เบี่ยงคิดเบือนคน
บังคับบังควรคมคำ

๏ ยึดเงื่อนยึดเงาปกงำ คิดแทนคิดทำ
ก็ถูกก็ถ้วนควรการ

๏ ผู้เดียวผู้ใดไม่ปาน ชำนิชำนาญ
ระบิลระบอบซอบเชิง

๏ บรรเทืองบันเทาบรรเทิง บันฦๅบรรเลิง

บรรเลงแถลงสัตยา

๏ จบเรื่องเนื่องพจสุภา   สิตกล่าวพรรณา
เปนนิติสาสนสาธารณ์ ฯะ

๑๔ ๏ หญิงชายประชุมชนแสวง   มิตรภาพเจริญการ
ซื่อสัตย์สโมสรสมาน   สุจริตณไมตรี
๏ คือกายและใจพจนสุน   ทรตรงสดวกดี
ต่อหน้าและลับบ่ฐิบมี   กลเล่หกลับกลาย
๏ ควรเคียงเขนยนิทรร่วม   คฤหาสน์ประจวบวาย
อนึ่งมิตรจะช่วยสกลกาย   อุปถัมภตามกาล
๏ เปนทุกขพาหิรระคน   คลแท้กำเดาดาล
เพื่อนนั้นก็ผ่อนทุขรำคาญ   ขมิตกระกำตน
๏ แม้ใครประกอบณทุจริต   กิจผิดทำลายผล
ถึงเพื่อนจะเปนอิศรชน   ก็บอาจจะชุบชู
๏ ใครใดประพฤติทุสประกอบ   กิจนั้นก็เพื่องฟู
โดยมากและน้อยวินิฉดู   ดุจฉายณกายตน
๏ เปนคนทุคนธมลโทษ   ผิวติดประกิจยล

ควรเปลื้องสลัดรชสกน   ธประจงประจากพลัน

๏ รุงรังณโรคะทุจริต　　ดุจพิษพยาธิ์พัน
เกลียดยาก็ยากกมลฉัน　　ทจะหายเพราะเหตุใด

๏ กอบชั่วนิยากมนะแสวง　　พสุธาจะอาไศรย
นอนนั่งระวังอุตมไภย　　ทิศทั่วบว่างวาง

๏ ปานโกกิลานยนะคอย　　ยลหลบธนูพลาง
หาสิ่งสบายตำบลทาง　　ทิศเที่ยวก็กันดาร

๏ แม้นตนสุคนธศุภนาม　　รสโอชวิเวกหวาน
อัชฌาสยาหทยปาน　　พลเพื่อนพเนจร

๏ วาจาประดุจสถลเถื่อน　　อุชุมารคสิ่งขร
อนึ่งศิลปศาสตรธิกบวร　　ดุจเครื่องประดับพราย

๏ แม้ไข้ฉนั้นประดุจอา　　วุธคมก็สมหมาย
ชูหน้าสง่าสกลกาย　　ชนชมนิยมยิน

๏ ข้อหนึ่งบควรกิจประมาท　　มนะชนกยัยจินต์
เปรียบปานศิลาณชลสิน　　ธุชำลักณปลักแปลง

๏ เงื้อดค้อนกระทุ่มอยะกระทบ　　ผิถนัดกำลังแรง
คงเกิดประกายถกลแสง　　อคนิสว่างหน

๏ ปัญญาคนมนุษยาก เพราะบรู้จะหยั่งยล
หญิงชายอุบายกมลกล ผิก็ยากจะหยั่งกัน

๏ ผู้ใหญ่และเด็กดรุณมัช ฌิมพรรษสบสรรพ์
ปัญญาวิชาสรณอัน จิตรคิดก็คงมี

๏ ควรมานคนึงนฤประมาท ฤประเมินเจริญศรี
เจริญสุขสวัสดิ์สิริทวี คุณเลิศประเสริฐครัน

๏ สมญาถิกาจริยกล่าว บทร่ำนิพนธ์ฉันท์
เวนิศวานิชก็บรร ลุคดีแสดงมา

๏ สำเนานิทานวจนะนี้ นฤใช่สยามภา
ษาแปลยุโรปกิรสา ธกะเพื่อประโยชน์สาร

๏ บรรเลงชเลงลักษณกลอน เสนาะสุนทราการ
จำลองและลงวชิรญาณ สฤษดิโดยพยายาม

๏ ข้าขอสโมสรภิรมย์ พรสุทธิ์พิเศษงาม
ทุกเทพและท้าวสกลนาม กรทั่วทิศาดล

๏ เชิญนี้เอออำนวยสิริสวัส ดิพิพัฒมงคล
สรวมสิ่งเกษมศุภวิมล สุขแผ้วนิรันต์พาล

๏ บำบัดพิบัติอุปัติทุก ขพยาธิสาธารณ์
จงปราศนิราศภัยพิการ จตุพิธพาธา
๏ จงเนาในตมะพิสุท ธิพิเศษปัญญา
สันดานประกอบสุกรุณา และกตัญ ญุขันติ
ใจมั่นณสัตยสุจริต อธิกัตตเวที
อนึ่งกล่าวกระแสงสรวจี ก็เสนาะณกังวาล
๏ โสตสกถะเมญูนยนะจง บริสุทธิเอาธาร
อย่าให้ประกอบวิกลการ สรีรางคนานา
๏ เสร็จสิ้นสำนวนวจนะกลอน อนุสนธิสารา
โดยพากยสุนทรสุภา สิตควรคนึงจำ
๏ หากเพี้ยนสุภาพจนใด ผิวขาดและเกินคำ
ควรส่ำกระวีทศนะดำ ริหช่วยผจงแปลง
๏ ตัดเติมและตกรจนะแต้ม จิตรอย่าระแวงแหนง
เฉกเจิมแจะจันทนแสดง พรให้เจริญรมย์
๏ เพื่อเป่นวราภรณโส ภประดับสโสตสม

ปานกล่อมประโคมกมลคม สุขแสนเกษมใจ ฯะ